

De nieuwe Sidur van BHC

Onze eigen vertaling vinden

De nieuwe Sidur van BHC, *Sidur ha'Chidush*, was binnen een paar weken uitverkocht. Hieruit blijkt dat veel mensen behoefte hebben aan een nieuwe ingang tot de joodse liturgie: ze willen niet één vaststaand ritueel in het Hebreeuws, 'omdat het altijd zo is gedaan is', maar uitleg op verschillende manieren, spiritueel en religieus en tegelijk cultureel of filosofisch. Hierbij is vooral de individuele beleving het uitgangspunt. Op deze manier kunnen we een gemeente vormen, waar elk lid een eigen inbreng aan het geheel toevoegt.

'Lern-gierig'

Hiervoor is veel kennis nodig. Niet voor niets is BHC een 'lern-gierige' gemeente. Vernieuwing betekent immers in de eerste plaats verdieping om tot gerichte keuzes te kunnen komen. Keuzes voor jezelf, je positie binnen het jodendom en daarnaast de beslissing hoe het jodendom in de wereld van vandaag hoort te staan. Hierbij is het van groot belang dat we onze eigen taal gaan vinden. Dat wil zeggen, een taalgebruik, dat niet door de christelijke invulling van woorden zoals 'geloof', 'openbaring' of 'heilig' wordt bepaald. We willen deze en andere begrippen een eigen 'vertaling, die bij ons past, gaan geven.

Jodendom heeft immers nooit betekend: het 'geloven in een God', die voor genade en vergeving zorgt, maar het is altijd een geesteshouding ten opzichte van de wereld en de mens geweest. Daarom was er altijd ook een op het wereldse gerichte, seculiere stroming in de joodse cultuur.

Spinoza en Einstein

Een goed voorbeeld van de seculiere optie is zelfs binnen de liturgie te zien, n.l. bij de drie zegeningen, de *brachot*, rondom het *Sh'ma* (de bevestiging van de eenheid van

God). Deze *brachot* vormen het kerngedeelte van de dienst en vormen als het ware een filosofisch bewustzijns patroon dat ieder mens heeft:

- van het universum (de *bracha* over de schepping),
- van rechtvaardigheid en ethiek (de *bracha* over de openbaring van de Tora en de uitverkorenheid door God uit liefde voor de mens)
- van vrijheid (de *bracha* over de verlossing uit de slavernij en andere obstakels in de ontwikkeling van de mens).

Dit patroon is in feite te vinden in de hele westerse beschaving. De BHC-Sidur toont dit o.a. door korte *kavanot* (betogen) over Spinoza, een citaat van Einstein of door een uitspraak van Immanuel Kant. Hier schemert steeds het joodse ideeënpatroon in door.

Seculiere Mincha's

Ook in 2008 wil BHC aandacht schenken aan het idee dat het jodendom niet een geloof is, maar een geesteshouding. Na de zomer organiseren we 'seculiere Mincha's' – een dialoog tussen religieuze en seculiere joden in de vorm van een nieuw soort diensten op shabbatmiddag.

Intussen gaan onze *shiurim* (lessen) over het gebruik van de Sidur en de inhoud van joodse vernieuwing door. De joodse opvoeding van de volgende generatie d.m.v. ons joodse lesproject voor kinderen *Ledor wador* krijgt een steeds grotere rol binnen BHC. Door ons af te vragen wat we onze kinderen willen leren, leren we immers ook zelf wat de fundamenten zin, waarop zij en wij onze keuzes kunnen baseren.

Een mooi voorjaar,

Shalom uVracha,

Rabbi Elisa

(Website BHC, rabbi's corner, februari 2008)

BHC's new Sidur

Our own language

BHC's new sidur, *Sidur ha'Chidush*, was sold out within a few days. This shows that people are longing for new approaches to Jewish liturgy: not a submission to a fixed ritual in Hebrew, 'because it has always been practiced this way', but rather an explanation by various points of view. Spiritual and religious approaches are for us of equal value as cultural or philosophical ones. But most important: the individual experience is our starting point. Following this path, we form a community in which everybody contributes to our community by being truly him or herself.

However, this demands a lot of knowledge. It is not accidental that BHC is a community hungry for learning. Renewal means in the first place a deepening of conscience and knowledge in order to be able to make choices. Choices for yourself, concerning your own person, but also where you stand in the Jewish tradition, and as a consequence, where the Jewish tradition should stand in today's world as a whole. In this context it is very important that we find our own language, i.e. a language that is not determined by Christian interpretations of words like 'belief', 'revelation' or 'holy.' We want to make our own adequate translation of these words.

Judaism never understood itself in the first place as a 'belief in a God who supplies for grace and forgiveness', but as a spiritual attitude towards the world and its creatures. Therefore, Judaism has always had a secular strain directed towards worldly affairs. A beautiful example of the secular option even within the liturgy are the three *brachot*, the blessings around the *Sh'ma* (the affirmation of the oneness of God). These three *brachot* form a kernel of the service. They constitute in fact a philosophic pattern of conscience

- for the universe (creation),
- for justice and ethics (revelation of Torah and being chosen by love)
- for freedom (redemption from slavery and other obstacles for human development).

This pattern has truly determined European civilization as a whole. Our Sidur acknowledges the Jewish contribution to western thought among others by short introductions into the system of Spinoza, or by quotations of Einstein and Immanuel Kant, in which the pattern of the three *brachot* clearly shines through.

In 2008, BHC will again dedicate time and special moments to the fact that Judaism should not be understood as a faith alone. For the fall we have planned a series of 'secular Minchas' – a new form of service for a debate between religious and secular Jews. Meanwhile; the *shiurim* (lessons) about how to use the new BHC Sidur and about the contents of Jewish renewal in the Netherlands will continue. Besides, Jewish education for the next generation, facilitated by the project *Ledor wador*, plays a growing role in BHC. By asking ourselves, what do we want to teach our children, we teach ourselves the fundamentals on which we can make choices.

Shalom uVracha,

Rabbi Elisa

(Website BHC, rabbi's corner, February 2008)